ព្រះពុទ្ធសាសនា

BUDDHISM

ព្រះពុទ្ធសាសនាបានកំណត់យកទីបំផុតទុក្ខ ឬព្រះនិព្វានក្នុងរង្វង់នៃការគ្រប់គ្រងរបស់មនុស្សយ៉ាងពេញលេញ។ ទោះជាយ៉ាងណា ព្រះនិព្វាននេះមិនមែនមករកមនុស្ស ដូចជាវត្ថុខាងក្រៅខ្លួននោះទេ។ មនុស្សត្រូវតែស្វែងរកនូវព្រះនិព្វាននេះ។ គ្មានបុគ្គលណាមួយស្រាវជ្រាវរកឱ្យ និងព្យាបាលជំងឺរបស់ខ្លួនក្រៅពីតម្លៃបរមត្ថឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀត យើងអាចនិយាយបានថា ពុទ្ធសាសនាពុំមានកន្លែងណាមួយសម្រាប់ទទួលនូវអំពើបាបដែលបុគ្គលដទៃបានធ្វើខ្លួនឯង ហើយឱ្យរួចផុតចាកទុក្ខទោសឡើយ។

Buddhism puts salvation or Nibbāna completely within the control of man. It does not, however, come to him as a gift from outside himself; it has to be won. There is no one who seeks him out and cures his alienation from ultimate values. In other words, Buddhism has no place for a Saviour who takes upon himself the sins of others and obtains for them redemption therefrom.

ទេវតា

DEVAS

ព្រះពុទ្ធសាសនាទទួលស្គាល់ថា មានអត្ថិភាពនៃទេវៈច្រើនប្រភេទ ដែលគេហៅថា ទេវតា ឬអភស្សរាព្រហ្ម។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ទេវតា ឬព្រហ្មទាំងឡាយនោះក៏មិនទៀងទាត់ ឬអមតៈដែរ។ គេឃើញពួកទេវតាទាំងនោះក្នុងឋានផ្សេងៗ ដោយទេវតានៅឋានខ្លះមានអាយុជីវិតវែងជាងទេវតានៅឋានផ្សេងទៀត។ ទេវតាទាំងនោះទៀតសោត មិនមែនសុទ្ធតែមានមហិទ្ធិឫទ្ធិទេ ពួកទេវតាខ្លះកើតឡើងដោយអំណាចនៃមនុស្ស ហើយសេចក្ដីសុខរបស់ទេវតាប្រភេទនេះក៏អាចបានពីមនុស្សដែរ តែមិនមែនបានតាមរយៈការបន់ស្រន់បួងសួង ឬការបូជាយញ្ញទេ។

Buddhism admits the existence of many categories of gods who are called devas or radiant ones. None of these devas, however, is permanent and eternal. They are to be found in various planes of existence; some of them have longer life-spans than others. Though none of them is almighty, some of them are credited with superhuman powers and their favours could be won, though not by prayers or sacrifices.

ការចាប់បដិសន្ធិនៅក្នុងឋានទេវតា និងអាយុកាលរបស់ទេវតានោះ អាស្រ័យទៅលើអំពើបុណ្យដែលខ្លួនបានធ្វើកាលពីអតីតជាតិ ហើយនៅពេលកំណប់បុណ្យអស់សុពលភាពក៏ចុតិចាកឋានទេវតានោះ ហើយមកចាប់បដិសន្ធិនៅកន្លែងណាផ្សេងទៀត ។ ភាគច្រើនគេជាសាវ័ករបស់ពុទ្ធដែលពួកគេបានដឹងនូវអំពើល្អ ។ ពួកទេវតាទាំងអស់មិនមានសំណាងដូចមនុស្សទេ ព្រោះថានៅក្នុងឋានមនុស្ស មានឱកាសសម្រាប់ធ្វើបុណ្យ-កុសលច្រើនជាងនៅឋានទេវតា ។ មនុស្សអាចចែករំលែកបុណ្យកុសលដែលខ្លួនបានធ្វើដល់ពួកទេវតាទៀតផង ។

Their birth in the deva world and the length of their life there depend on the good deeds they had done in previous lives and when their 'store of merit' is exhausted, they disappear from their celestial abodes and are born elsewhere. Many, if not most of them, are followers of the Buddha whose goodness they know. They are not as fortunate as human beings because in the human world there are more opportunities for good deeds than in the realm of the devas. Humans can ' transfer' to devas the merit which they attain by their good acts.

ការចែកបុណ្យ

TRANSFERENCE OF MERIT

ទស្សនៈចែករំលែកបុណ្យកុសលនេះ គឺជាផ្នែកមួយនៃពុទ្ធវចនៈ។ ការចែកបុណ្យនេះត្រូវបានម្ចាស់ទានធ្វើឡើង ដោយធ្វើការតាំងចិត្តចែកកុសលរបស់ខ្លួនដែលបានធ្វើដល់អ្នកដទៃ ដូច្នេះ ឬដូច្នោះមួយជាដើម។ ការចែកបុណ្យនេះពិតជាមានប្រសិទ្ធភាព នៅពេលណាបុគ្គលអ្នកទទួលដឹងនូវអំពើល្អនោះ ហើយរីករាយត្រេកអរទទួលយកផលបុណ្យនោះ។ ការរីករាយត្រេកអរនេះហៅថា "អនុមោទនា"។ ការអនុមោទនាកុសលនេះអាចធ្វើទៅបាន សូម្បីតែមិនបានដឹងដល់អ្នកធ្វើក៏ដោយ។ ហេតុផលនៅត្រង់ថា នៅពេលណាបុគ្គលអនុមោទនាទទួលយកបុណ្យរបស់អ្នកដទៃដោយគេបានដឹងក្តី ឬមិនបានដឹងក្តី ពេលនោះចិត្តរបស់បុគ្គលនោះផ្ទាល់ត្រូវបានធ្វើឱ្យស្អាតបរិសុទ្ធ ហើយចិត្តប្រភេទនេះបង្កើតបានជាកុសលផលបុណ្យដោយខ្លួនវាផ្ទាល់។ បុគ្គលដែលមានចិត្តប្រកបដោយមនសិការៈ និងចេតនា អាចអនុមោទនាទទួលយកនូវបុណ្យកុសលនេះបាន។ ការចែកបុណ្យគឺជាអំពើកុសលស្រាប់ ដូច្នេះវាបានបន្ថែមទៅកំណប់បុណ្យដែលបុគ្គលបានធ្វើទុករួចហើយ។ ចំណែកឯអ្នកចែកបុណ្យកុសលក៏មិនមានបាត់

បង់អ្វីឡើយ   ប៉ុន្តែគាត់កាន់តែកើនឡើងនូវកំណប់បុណ្យរបស់ខ្លួនបន្ថែមទៀត។

The doctrine of 'transference of merit' is part of the Buddha's teachings. Such transference is made by the doer of the good deed resolving that 'so and so' may partake of the 'merit' of his good deed. The transference becomes really effective when the intended recipient becomes aware of the good deed and rejoices therein. This is called anumodanā (rejoicing therein). The anumodanā can be done even without the knowledge of the doer of the deed. The rationalization behind it is that when one finds joy in another's good deed, with or without the knowledge of the latter, one's own mind is cleansed and purified and this produces its own meritorious effects. The anumodanā can be done by anyone as a conscious, deliberate act. The 'transference of merit' is itself a good deed and, therefore, adds to the 'merit' of the good deed already done. The 'transferor' loses nothing thereby but adds to his store of merit.

មនុស្សគិតថា   មានពួកទេវតាពិសេសដែលជាអ្នកថែរក្សាការពារព្រះពុទ្ធសាសនា។ ប្រទេសអ្នកកាន់ពុទ្ធសាសនានីមួយៗ មានកន្លែងបូជាដែលជាទីមានឥទ្ធិពល   ពោលគឺភូមិគ្រឹះយ៉ាងធំទូលំទូលាយ   ថ្វីត្បិតតែ

បុគ្គលគ្រប់រូបអាចសំបូងសង្រួងបាននៅគ្រប់ទីកន្លែងក៏ដោយ ។ ភូមិទេវតាជាច្រើនកើតមកពីសាសនិកផ្សេងៗ មានដូចជាសាសនាហិណ្ឌូក្នុងករណីទឹកដីថេរវាទ ។ ជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រទេសភូមាពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយតែងតែស្វែងរកទីពឹងពីទេវតា ដែលនៅថែរក្សាគ្រប់គ្រងលើវាសនានៃប្រជាជនភូមា ។ រីឯនៅក្នុងប្រទេសជប៉ុនវិញ មនុស្សគ្រប់គ្នាបួងសួងសូមឱ្យបានសម្រេចជាព្រះពោធិសត្វ (តួអង្គព្រះពុទ្ធ) ។

There are special devas or deities of great power, who are considered protectors of Buddhism. Each Buddhist country has its own pantheon whose sphere of influence is largely local, though there are a few who could be invoked anywhere. Many of the local deities have been borrowed or adopted from the followers of other faiths, chiefly from Hinduism in the case of Theravāda lands. In Burma, for instance, the Buddhists seek the favour of the Nats, who preside over the destinies of Burmans. In Japan, on the other hand, various Bodhisatvas (the Buddha Aspirants) are invoked.

មានកន្លែងធ្វើសក្ការបូជាផ្សេងៗ ដែលឧទ្ទិសដល់ពពួកទេវតាទាំងនេះ ជាកន្លែងទាយក-ទាយិកាទាំងឡាយធ្វើសក្ការបូជាផ្លែឈើ ផ្កាភ្ញី ជា

និមិត្តសញ្ញានៃការគោរពបូជា ចម្រៀងសរសើរ ឬការសូត្រមន្ត និងស្នើសុំឱ្យបានសេចក្តីសុខចម្រើន។ ពួកគេមិនបានយកសត្វធាតុបូជាយញ្ញទេ។ ទម្រង់នៃការគោរពបូជានេះមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងក្លា ដោយការប្រតិបត្តិសាសនាតាមបែបទេវនិយម។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់យល់ច្បាស់នៅពេលព្រះអង្គទ្រង់ប្រកាសថា ពេលណាមនុស្សទាំងឡាយមានការខឹងសម្បារ ការតប់-ប្រមល់ក្នុងចិត្ត គេតែងតែស្វែងរកទីពឹង។ ប៉ុន្តែសេចក្តីសប្បាយដែលស្នើសុំនោះគឺទាក់ទងនឹងការងារលោកិយ៍។ ពុទ្ធសាសនិកគ្មានជំនឿថាការ-គោរពទេវតាអាចនាំឆ្ពោះទៅរកការចម្រើនផ្លូវចិត្តឡើយ ទោះបីជាទេវតានោះមានថាមពលប៉ុណ្ណាក៏ដោយ។

There are various shrines dedicated to these deities, where devotees make offerings of fruits and flowers as a token of homage, their praises sung or chanted and requests made for their favours. No animal is ever sacrificed. This form of worship has been greatly influenced by the practices of the theistic religions. The Buddha was quite right when he declared that in times of distress or anxiety, people are prepared to go anywhere to seek protection. But the favours asked for are concerned with mundane affairs. No Buddhist believe that the worship of devas,

however powerful they are, would lead to spiritual development.

សទ្ធា

FAITH

ជារឿយៗគេសួរថា តើពាក្យថា "សទ្ធា" សំដៅទៅលើអ្វីនៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា? វាមានអត្ថន័យយ៉ាងប្រពៃក្នុងការទំនាក់ទំនង ដើម្បីហៅនូវពាក្យនេះជាភាសាបាលី ព្រោះមិនមានពាក្យណាស្មើនឹងពាក្យនេះទេក្នុងពុទ្ធសាសនា។ មនុស្សត្រូវបានចែកទៅតាមលំដាប់ថ្នាក់ផ្សេងៗ អាស្រ័យលើកម្រិតនៃការចម្រើនអប់រំចិត្តរបស់ពួកគេ។ ដូច្នេះយើងមានប្រភេទមនុស្សសាមញ្ញធម្មតាដែលហៅថា "បុគ្គលបុថុជ្ជន" កល្យាណបុថុជ្ជន ព្រះអរិយបុគ្គល និងព្រះអរហន្ត។ បុគ្គលយកព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងតែងតែនិយាយពាក្យនេះ។ នៅក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាមិនមានសកម្មភាពលាងបាបពីកំណើតទេ ទោះបីជាមានសកម្មភាពខ្លះដែលធ្វើដោយពុទ្ធសាសនិក នៅក្នុងប្រទេសកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាដើម្បីបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពនៃការយកត្រៃសរណគមន៍ជាទីពឹង នេះក៏មិនមែនសុទ្ធតែមានន័យថា ពួកគេយកព្រះពុទ្ធបរមគ្រូ និងជាអ្នកនាំផ្លូវ ព្រះ-

ធម៌ជាទស្សនវិជ្ជា និងជាមាគ៌ាជីវិតរបស់ខ្លួន មួយអន្លើដោយព្រះសង្ឃជាគំរូនៃជីវិតនោះឡើយ ។

The question is often asked as to what place Faith (Pāli, Saddhā) occupies in Buddhism. It may be useful in this connection to recall that in the original Pāli canonical texts, there is no word equivalent to the term 'Buddhist'. People are divided into various categories according to the degree of their spiritual development. We thus have that ordinary man, one of the 'many folk' (puthujjana), the good man (kalyāna-puthujjana), the noble man (ariya) and the perfect man (arahant). The texts do speak of people who go to the Buddha, his Teaching the Dhamma, and his Noble Disciples (the Saṅgha) for 'refuge' (saraṇa). In Buddhism, there is no formal act or 'baptism' though there is a stereotyped formula used by Buddhists in Buddhist lands to express this act of 'taking refuge' which merely means that the devotee accepts the Buddha as his Teacher and Guide, the Doctrine as his philosophy and his Way of Life and the Saṅgha (the Community of Monks) as the exemplars of this Way of Life.

សទ្ធាក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាមានន័យថា ការទទួលយកនូវជំនឿប្រកបដោយបញ្ញា ដែលជាការទទួលយកដ៏មានតម្លៃបំផុត ។ មិនមានជំនឿផ្ដាច់

មុខ មិនមានក្ដីក្ដាំដោយសារជំនឿ ឬត្រូវគេដាក់បណ្ដាសារឡើយ។ ព្រះ-សម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ទទួលស្គាល់ថា មានគ្រូជាច្រើន រីឯមាគ៌ាជីវិតក៏មានច្រើន ដែលសម្ដែងឡើងដោយគ្រូទាំងនោះ ហើយសិស្សគណនៃគ្រូប្រភេទនេះ និងមាគ៌ាជីវិតរបស់គេក៏មានច្រើនដែរ។ បុគ្គលគ្រប់រូបមានសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើសនូវជំនឿរបស់ខ្លួន មិនមានការដាក់កម្រិតណាមួយទៅលើស្វ័យភាពបុគ្គលក្នុងការគោរពនេះទេ។ តាមពិតទៅព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានការវិនិច្ឆ័យច្បាស់ណាស់ នៅពេលសាសនិកនៃគ្រូដទៃបោះបង់ចោលគ្រូ និងមាគ៌ារបស់គេ ហើយមានបំណងចង់ចូលមករកព្រះអង្គ។ ព្រះអង្គមិនបានសរសើរពួកគេឱ្យចូលមកនោះទេ ប៉ុន្តែព្រះអង្គទ្រង់ផ្ដល់នូវឱវាទដល់ពួកគេ ឱ្យមានការគិតបន្ថែមទៀត។ នៅពេលពួកគេនៅតែតស៊ូព្យាយាមចូលមករកព្រះអង្គទៀត ព្រះអង្គទ្រង់ឱ្យពួកគេធ្វើការសន្យាថា ពួកគេគួរគប្បីបន្តប្រសិទ្ធិពរចំពោះគ្រូដើមរបស់គេ។

The Buddhist quality of Saddhā means this acceptance in the belief and knowledge that these Refuges are worthy of such acceptance. There is no ‘blind faith’ involved, no case at all of ‘believe or be damned’. The Buddha agreed that there were many teachers and many Ways of Life preached by them and many followers of such teachers and their Ways of

Life. Everyone is lift completely free to make his choice; there is no restriction at all on the individual's autonomy in this respect. In fact, there are instances of when followers of other teachers repudiated them and wished to transfer their allegiance to the Buddha he discouraged them and asked them to give the matter further thought. When they further persisted, he made them promise that they would continue their benefactions to their earlier teachers.

ពុទ្ធដីកាដ៏ល្បីដែលទ្រង់សម្ដែងក្នុងកាលាមសូត្រ ជារឿយៗត្រូវបានដកស្រង់នៅក្នុងអត្ថបទនេះ គឺជាភស្តុតាងសេរីភាពនៃការជ្រើសរើសនេះ។ សូត្រនេះបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា គ្មានអ្វីមួយត្រូវបានទទួលយកដោយគ្រាន់តែអាងថា ជាទំនៀមទម្លាប់ ឬអាជ្ញារបស់គ្រូ ឬពីព្រោះវាជាទស្សនៈរបស់មនុស្សយ៉ាងច្រើនត្រូវបានគេចែងទុកមក ឬករណីផ្សេងៗទៀត។ អ្វីៗក៏ដោយគួរគប្បីធ្វើការថ្លឹងថ្លែង ត្រួតពិនិត្យ តាមដាន និងធ្វើការវិនិច្ឆ័យថា តើវាត្រូវឬខុស ស្របតាមការត្រិះរិះឃើញរបស់ខ្លួនឬទេ។ ប្រសិនបើពិចារណាទៅឃើញថាខុស ពួកគេក៏មិនគួរគប្បីបដិសេធចោលភ្លាមៗដែរ តែត្រូវធ្វើការត្រិះរិះបន្ថែមទៀត។ មិនមែនគ្រាន់តែត្រិះរិះ

ពិចារណាដោយភាពសង្ស័យ ជាអំពើបាបដ៏អាក្រក់នោះទេ តែវាជាការជួយលើកទឹកចិត្តយ៉ាងវិជ្ជមានបំផុត ។

The well-known passage in the Kālāma Sutta which is so often quoted in this context, is undisputed evidence of this freedom of choice. It states quite categorically that nothing should be accepted merely on the ground of tradition or the authority of the teacher, or because it is the view of a large number of people, distinguished or otherwise. Everything should be weighed, examined and judged whether it is true or false in the light on one's convictions. If considered wrong, they should not be rejected outright but left for further consideration. Not only is doubt nor considered a heinous sin; it is positively encouraged.

សម្មាទិដ្ឋិ និង មិច្ឆាទិដ្ឋិ

RIGHT VIEWS AND WRONG VIEWS

ពាក្យសម្មាទិដ្ឋិ (ការយល់ឃើញត្រូវ) និងមិច្ឆាទិដ្ឋិ (ការយល់ឃើញខុស) មិនមែនប្រកាន់តែពុទ្ធសាសនិកទេ ។ ពាក្យនេះពោលសំដៅទៅលើទស្សនៈដែលមានលក្ខណៈត្រូវ ឬខុស មិនថាប្រព្រឹត្តដោយពុទ្ធសាសនិក ឬដោយបុគ្គលដទៃណាឡើយ ។ មិនមានទស្សនៈណាដែលត្រូវគេ

គិតថាពិសិដ្ឋក្រៃលែង ហើយមិនអាចសួរបាននោះទេ។ សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ គឺជាបញ្ហានៃសេចក្ដីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស។ សូម្បីតែសុពលភាពនៃពាក្យទូន្មានរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក៏អាចសាកសួរបានដែរ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមិនបានអះអាងដាច់ខាតចំពោះទ្រឹស្ដីរបស់ព្រះអង្គ លើកលែងតែបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនព្រះអង្គ។ អាជ្ញាពិតគឺជាអាជ្ញា ដែលមានសច្ចភាពរបស់វាផ្ទាល់។ សច្ចភាពនេះមានថាមពលយ៉ាងខ្លាំងក្លាបំផុត ដូចជាសច្ចកិរិយាដែលបានបង្ហាញបញ្ជាក់នៅក្នុងរឿងជាតក ដែលជាផ្នែកមួយនៃមរតកវប្បធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា។ ដូច្នេះពាក្យថា "សទ្ធា" គប្បីប្រែថា សេចក្ដីទុកចិត្ត សេចក្ដីជឿជាក់ មានទំនុកចិត្ត ប្រសើរជាជាងប្រែថាជំនឿការជឿជាក់ ព្រោះថាពាក្យនេះមិនអាចរកឃើញនៅក្នុងបញ្ញត្តិនៃពាក្យថា "សទ្ធា" នេះទេ។

The terms sammādiṭṭhi (right views) and micchādiṭṭhi (wrong views) have nothing specifically Buddhist about them. They refer to views, which are intrinsically right or wrong whether held by Buddhists or others. No view is to be considered sacrosanct and beyond question. Freedom of thought is a matter of human dignity. Even the validity of the Buddha's own statements could be questioned. The Buddha claims no authority for his doctrine except his own personal

experience. Real authority is the authority which truth itself possesses, the truth which authenticates itself. Such truth has great power the power even of performing miracles (saccakiriyā), as shown in so many Jātaka stories, which are part of the Buddhist cultural heritage. Saddhā should, therefore be better translated as confidence, trust or conviction, rather than faith, because faith has involvements not found in the concept of Saddhā.

សុភមង្គលនៃមនុស្សសត្វគ្រប់រូប

HAPPINESS OF ALL BEINGS

មាគ៌ាជីវិតដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែង មិនមែនមានន័យពិសេសសម្រាប់តែបុគ្គលដែលរស់នៅក្នុងវត្តអារាមនោះទេ។ វាជារឿងត្រឹមត្រូវដែលថា បុគ្គលម្នាក់ៗត្រូវលះបង់នូវចិត្តជាប់ជំពាក់ដោយគ្រឿងសៅហ្មងទាំងឡាយដើម្បីសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ហើយព្រះសង្ឃអាចសម្រេចបានលឿនជាងគ្រហស្ថ។ ប៉ុន្តែវាមិនត្រឹមត្រូវទាល់តែសោះ ដែលនិយាយថាព្រះសង្ឃអាចរួចចាកទុក្ខ ចូលកាន់ព្រះនិព្វាន រីឯគ្រហស្ថអ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះមិនអាចរួចចាកទុក្ខបាននោះ។ ព្រះពុទ្ធវចនៈជាច្រើនដូចដែលប្រមូលនិង

ចងក្រងដោយសង្គាយនា ដែលបានប្រារព្ធធ្វើឡើងក្រោយពីព្រះអង្គទ្រង់ចូលបរិនិព្វាន មានមួយចំនួនធំពោលសំដៅលើព្រះភិក្ខុសង្ឃ ព្រោះលោកជាអ្នកទ្រង់បង្កើតឡើងដំបូង ។ ប៉ុន្តែព្រះសូត្រជាច្រើនទៀតទ្រង់សម្តែងចំ-ពោះគ្រហស្ថផងដែរ ។ ជួនកាលចំពោះបុគ្គលតែម្នាក់ឯងក៏មាន ។

The Way of Life taught by the Buddha is not, as sometimes suggested, meant specifically for those who live the monastic life. It is true that the spirituality of non-attachment which should be developed to attain Nibbāna could be achieved more quickly by the monk rather than by the layman. But, it is quite wrong to say that full liberation can be achieve only by the monk and not be the layman living a family life. The Buddha's discourses, as collected and edited by the Council of Elders which met after the Buddha's passing away, consist largely of sermons addressed to monks because it was they who mainly formed his immediate audiences. But, there are numerous discourses addressed to layman as well. Sometimes to a single individual.

នៅក្នុងពុទ្ធវចនៈដំបូងបង្អស់របស់ព្រះអង្គដែលហៅថា ការចាប់ផ្តើមនៃកុសលធម៌ ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងពីទស្សនៈប្រកបដោយផលប្រ-យោជន៍និងសេចក្តីសុខរបស់សត្វលោកទាំងអស់ ដោយសេចក្តីករុណាចំ-

ពោះសព្វសត្វមិនមានការរើសអើង ទោះបីជាស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបណាក៏ដោយ ។ វាជាពេលដំបូងបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់មនុស្ស ដូចដែលយើងដឹងថា ជាទស្សនៈអំពើល្អទូទៅ ឬក៏ជាមនុស្សសមញ្ញ ប៉ុន្តែមនុស្សនៃពិភពលោក ហើយសូម្បីចំរុះជាតិសាសន៍នៃសាកលលោកក៏ដោយ ។ វចនៈនេះត្រូវបានគេពិពណ៌នាជាដំបូន្មាន ដែលផ្តល់ផលក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយមិនពន្យារពេលវេលា មានន័យគ្រប់សម័យកាល ច្បាស់លាស់ និងឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យតាមដានទៀតផង ។

In his very first sermon, called establishment of the Rule of Righteousness, he developed the conception of the welfare and happiness of all beings, without any discrimination whatsoever, 'out of compassion for the world'. It was the first time in human history, as we know, that the idea of a general good or a common man but also the peoples of the world and even more the inhabitants of the universe. It was also described as a teaching which gives results in this life, without delay, meant for all time, verifiable and inviting investigation.

សាមគ្គីភាពនៃមនុស្សជាតិ
UNITY OF MANKIND

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ មិនគ្រាន់តែបង្រៀនពីសារសំខាន់នៃការបដិវត្តខាងក្នុងនៃបុគ្គលម្នាក់ៗសម្រាប់សេចក្តីសុខប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងសេចក្តីត្រូវការសម្រាប់បដិវត្តផ្នែកខាងក្រៅក្នុងជីវិតសង្គម ក៏ព្រះអង្គទ្រង់សម្តែងផងដែរ។ ដូច្នេះនិយាយរួម ព្រះអង្គទ្រង់បានសម្តែងពីការឯកភាពគ្នានិងសាមគ្គីភាពនៃមនុស្សជាតិ មិនប្រកាន់ពណ៌សម្បុរ មិនប្រកាន់វណ្ណៈឬបុគ្គលិកលក្ខណៈផ្សេងៗទៀត ដូចជាក្នុងករណីនៃសត្វពាហនៈ និងបង្កើតការបដិវត្តសម្រាប់លុបបំបាត់ចោលនូវប្រព័ន្ធបុរាណ ដែលរីករាលដាលនៅប្រទេសឥណ្ឌាក្នុងសម័យកាលរបស់ព្រះអង្គ។ ក្នុងការបង្ហាញនូវទស្សនៈឯកភាពនៃមនុស្សជាតិ ព្រះអង្គបានបង្វែរទិស មិនត្រឹមតែព្រះមហាក្សត្រអ្នកទីក្រុង ស្ត្រីអភិជនប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអ្នកក្រីក្របំផុត ស្មូមយាចក កម្មករបោសសម្រាម និងអ្នកឆក់ប្លន់ទៀតផង។

The Buddha taught not only the necessity of an inner revolution of the individual for human happiness but also the need for an outer revolution in the life of Society. Thus, for instance, he preached the fundamental oneness and unity of mankind, irre-

spective of colour or race or other physiological characteristics- as in the case of animals- and created a revolution for the abolition of the cast system which was prevalent in India in his day. In order to demonstrate his concept of the oneness of mankind, he moved not only with kings and capitalists and aristocratic ladies, but also with the poorest of the poor, with beggars and scavengers, robbers and courtesans.

ព្រះអង្គបានបង្កើតសមាគមសង្ឃដែលមានទាំងបុរស និងស្ត្រី មកពីគ្រប់ឋានៈនៃសង្គម ដោយមិនគិតពីកំណើត ឬប្រភពដើម។ ព្រះអង្គបានចាត់ចែងចំពោះអ្នកជម្ងឺនិងអ្នកទីទាល់ក្រ ជួយសម្រាលទុក្ខដល់បុគ្គលដែលមានរោគ និងនាំសេចក្តីសុខសុភមង្គលដល់អ្នកសោកសៅទាំងឡាយ។ គេនិយាយថា មន្ទីរពេទ្យដំបូងក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្របានបង្កើតឡើងតាមការណែនាំរបស់ព្រះអង្គ។ ព្រះអង្គមិនបានចូលបរិនិព្វានពីពិភពលោកនេះ ក្រោយពីការត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះអង្គទេ ប៉ុន្តែព្រះអង្គបានគង់ធរមាននៅអស់រយៈកាល ៤៥ ព្រះវស្សាក្នុងសហគមន៍ ប្រមើលមើលបុគ្គលណាដែលអាចប្រោសបាន។

He admitted into the Order (the Saṅgha) which he founded men and women from all grades of society,

regardless of their birth or origin. He ministered to the sick and the destitute, consoled the stricken and brought happiness to the miserable. It is said that the first hospitals in history were organized under his direction. He did not retire from the world after his Enlightenment but lived for forty-five years in the community, constantly seeking out those whom he could help.

ប្រជាធិប្បតេយ្យ

DEMOCRACY

ព្រះអង្គបានឱ្យតម្លៃខ្ពស់បំផុត ទៅលើសេរីភាពនៃបុគ្គល សេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិ ដំណោះស្រាយតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ។ ការប្រព្រឹត្តិចំពោះពុទ្ធសាសនា គឺមិនផ្ទុយទៅនឹងទស្សនៈបើកចំហនោះទេ ។ សមាគមសង្ឃគឺត្រូវបានចាត់ទុកជាវិទ្យាស្ថានប្រជាធិប្បតេយ្យដ៏ចំណាស់បំផុត នៅក្នុងពិភពលោក ហើយត្រូវបានបង្កើតតាមទំរង់នេះសម្រាប់សមាគមគ្រហស្ថ រួមទាំងវិទ្យាស្ថាននយោបាយផងដែរ ។ របៀបគ្រប់គ្រងរដ្ឋមានទិដ្ឋភាពប្រាកដឡើងក្នុងពុទ្ធសាសនា គឺប្រជាធិប្បតេយ្យ ការធ្វើការងារសម្រាប់សម្ភារៈ ការអប់រំសម្រាប់មនុស្សក្នុងការធានាបាននូវសុវត្ថិភាព

នយោបាយ សេរីភាពជំនឿនិងបុគ្គល ក៏ដូចជាសុវត្ថិភាពសេដ្ឋកិច្ច ដោយមានការងារពេញលេញ ។

He valued greatly the liberty of the individual, freedom the thought and expression and the ideals of democracy. A commitment to Buddhism is not contradictory to openness. The order of the Saṅgha is considered the oldest democratic institution in the world and it was set up as a model for lay organizations, including political institutions. The ideal state envisaged in Buddhism is a democracy, working for the material and spiritual welfare, for the people guaranteeing political, religious and personal freedom as well as economic security with full employment.

ការថែរសេដ្ឋកិច្ច

ECONOMIC WELFARE

ផែនការសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានសង្កត់យ៉ាងជាក់ច្បាស់ថា ជាតួនាទីរបស់ព្រះមហាក្សត្រ ឬរដ្ឋ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា "នៅពេលណាសេដ្ឋកិច្ចរដ្ឋ ឬប្រទេសរីកចម្រើនរុងរឿង ល្អប្រពៃហើយ ប្រជាជនទាំងឡាយប្រាកដជាធ្វើដំណើរតាមបេសកកម្មផ្ទាល់របស់ខ្លួន នឹងមិនមាន

ការរំខានដល់រដ្ឋទេ រីឯពន្ធដារចូលរដ្ឋក៏នឹងកើនឡើង ប្រទេសនឹងមានភាពស្ងប់ស្ងាត់ សុខសន្តិភាព ហើយប្រជារាស្ត្រថ្នាក់ទាប ក៏សប្បាយរីករាយដាក់គ្នា ក្រសោបឱបកូនរបស់ពួកគេនៅក្នុងរង្វង់ដៃ នឹងរស់នៅប្រកបដោយសេរីភាព"។ ក្នុងពុទ្ធដីកាមួយកន្លែង លោកមហាវាស្តុនិយាយថា "ពិភពលោកនេះពឹងផ្អែកទៅលើមូលដ្ឋានគ្រឹះពីរយ៉ាង គឺទ្រព្យសម្បត្តិ និងការថែរក្សានូវអ្វីដែលខ្លួនរកបានមក។ ដូច្នេះចំពោះតម្រូវការទ្រព្យសម្បត្តិ និងការថែរក្សាការពារនូវអ្វីដែលអ្នករកបានមក ត្រូវមានសេចក្តីព្យាយាមអស់ពីសមត្ថភាព មួយអន្លើដោយអំពើល្អ"។

Planning for economic welfare is clearly emphasized as part of the functions of the king or the state. "When that is properly done, says the Buddha, the inhabitants, following each his own mission, will no longer harass the realm, the state revenue will increase, the country will be quiet and at peace and the populace, please with one another and happy, dancing their children in their arms will dwell with open doors." A Buddhist text, the Mahāvastu, says, "The world rests on two foundations: the acquisition of wealth not acquired and the conservation of what is gained. Therefore to acquire wealth and conserve what you have gained, make firm efforts, within the bounds of righteousness."

កម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិ

OWNERSHIP OF PROPERTY

កម្មសិទ្ធិទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ត្រូវបានគេពេញចិត្តក្នុងផ្នែកជាច្រើននៃពិភពលោក ។ ជាពិសេសនៅទីកន្លែងណាដែលគោលការណ៍សង្គមមានស្ថិរភាព ។ ដូចយើងបានដឹងស្រាប់ហើយ អាកប្បកិរិយាការប្រព្រឹត្តិនិងការតាក់តែងគោលការណ៍ច្បាប់កម្មសិទ្ធិធម្មតាក្នុងសង្គម ឬសហគមន៍ជាក់លាក់ដំបូង ត្រូវបានគេឃើញក្នុងព្រះវិន័យដែលគ្រប់គ្រងព្រះភិក្ខុ-សង្ឃ ជាកន្លែងដែលទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ ទោះជាចលនៈទ្រព្យក្តី អចលនៈទ្រព្យក្តី គឺជាតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចដ៏សំខាន់ដែលត្រូវបានរៀបចំទុកដាក់ដោយសេចក្តីស្មោះត្រង់ គ្មានលក្ខណៈចាំបាច់ណាមួយនោះទេ ។ ជីវិតនៅក្នុងសង្គមសង្ឃ គឺជាជីវិតដែលប្រកបដោយភាពព្រមព្រៀងគ្នា ផ្អែកតាមព្រះ-វិន័យជាគោលសម្រាប់បដិបត្តិតាម ។

Public ownership of property is favoured in many parts of the world. Especially where socialist principles hold sway. As far as it is known, the first consistent and thorough-going application of the principle of common ownership in a specific community or society is to be found in the Vinaya rules which govern the Order of the Buddhist Saṅgha, where all property

moveable and immovable, of any significant economic value, is held in common trust, without any sort of compulsion. Life in the Saṅgha is a corporate life based on the principles of voluntary co-operation.

ព្រះពុទ្ធសាសនា និង មនុស្សជាតិ
BUDDHISM AND MANKIND

បន្តពីអ្វីដែលបាននិយាយរួចមកខាងដើម យើងប្រាកដជានឹងយល់ថា ពុទ្ធសាសនាគឺមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតបំផុតទៅនឹងពិភពលោក និងជីវិតមនុស្សជាតិ។ ព្រះពុទ្ធសាសនាមិនមែនជាសាសនាដែលប្រឆាំងនឹងពិ-ភពលោកនោះទេ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានសម្តែងពីពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះអង្គថា ដូចជាសន្ទិដ្ឋិកធម៌ ដែលជាធម៌មានទំនាក់ទំនងយ៉ាងចម្បងជាមួយនឹងពិភពលោក និងបច្ចុប្បន្នជាតិនេះឯង។ សូម្បីតែអតិបរមសុខពោលគឺព្រះនិព្វានក៏ត្រូវបានតស៊ូព្យាយាម ដើម្បីធ្វើឱ្យបានសម្រេចក្នុងជាតិនេះ។ ព្រះនិព្វាននេះសង្កត់ធ្ងន់បំផុតទៅលើតម្រូវការដាច់ខាតមួយ ពោលគឺត្រូវធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាមប្រឹងប្រែង នៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះឯង ដើម្បីឱ្យពេលអនាគតត្រូវគ្រប់គ្រងភាពជាមនុស្សរបស់យើង។ អតីតកាលជាពេលដែលកន្លងផុតទៅហើយ មិនអាចហៅឱ្យវិលមកវិញបានទេ។ មានតែ

ពេលបច្ចុប្បន្នប៉ុណ្ណោះ ដែលសមប្រកបចំពោះយើងសម្រាប់ដឹកនាំជីវិតឱ្យបានប្រពៃថ្លៃថ្លា។ អនាគតកាលក៏ជាពេលដែលមិនទាន់មកដល់ដែរ ហើយអ្វីដែលយើងធ្វើ វានឹងជាប់តាមយើងជានិច្ច។

From what has been said already, it will be seen the Buddhism is very much concerned with this world and the life of mankind therein. It is by no means a world-denying religion. The Buddha described his teaching as being Sandiṭṭhika, primarily concerned with this world, with this life. Even the highest happiness, that of Nibbāna, is to be striven for in this very life. It lays the greatest stress on the absolute need for making the best of the ever-fleeting present, so as to ensure that the future is controlled for our well-being. The past is gone beyond recall. Only the present is available to us for the good life. The future is yet to come and what we make of it depends entirely on us.

ពុទ្ធសាសនិកមិនត្រូវចាត់ទុកពិភពលោកជាគុក ដែលមនុស្សត្រូវតែគេចវេះ ដើម្បីចូលទៅកាន់ឋានសួគ៌នោះឡើយ។ ជាងនេះទៅទៀត គេគប្បីស្វែងរកការកសាងឋានសួគ៌នៅទីនេះ។ មនុស្សមិនមែនជាអ្នកសម្ភារៈនិយម ទាំងមិនមែនជាអ្នកបដិសេធចោលនូវគុណតម្លៃនៃទ្រព្យសម្បត្តិនោះដែរ។ បញ្ហារបស់មនុស្សមិនមែនស្ថិតនៅត្រង់ជម្រើសរវាងអារម្មណ៍

និងចិត្តទេ ប៉ុន្តែជាជម្រើសរវាងការគ្រប់គ្រងនៃចិត្ត ។ ដំណោះស្រាយរបស់ពុទ្ធសាសនិក គឺត្រូវបង្កើតតុល្យភាពរវាងបរិយាកាសខាងក្រៅនិងបរិយាកាសខាងក្នុង រវាងធម្មជាតិខាងក្រៅនិងខាងក្នុង និងពិភពលោកដែលនៅជុំវិញខ្លួនយើង ដំណើរការផ្លូវចិត្ត ឆ្លងកាត់ការច្បាំងដណ្តើមគ្នានៃភាពអាត្មានិយម ។ ជីវិតគឺជាដំណើរផ្សងព្រេងដ៏អស្ចារ្យបំផុត ចំពោះមនុស្សគ្រប់រូប ហើយជារឿយៗជាដំណើរដ៏ពោរពេញដោយគ្រោះថ្នាក់ណាស់ ។ បញ្ហាចម្បងគឺថា តើដំណើរផ្សងព្រេងដ៏អស្ចារ្យបំផុតទាំងអស់នេះ អាចត្រូវតម្រង់ទិសទៅរកសេចក្តីសុខសប្បាយនៅទីបញ្ចប់ដោយរបៀបណា ។

The Buddhist does not regard the world as a prison from which man must escape to enter heaven. Rather, he seeks to build heaven here. He is not a materialist, nor does he scorn the advantages of a material civilization. His problem is not that of a choice between the senses and the spirit but a choice between the domination of the spirit. The Buddhist ideal is to establish an equilibrium between the outside and the inside, between the externalities and of nature and the world around us and the spiritual progress through the conquest of the selfishness. To him, life is a great adventure, often a dangerous adventure. The main problem is how this greatest of all adventures could be directed to a happy ending.

ភាពឥតខ្ចោះ
PERFECTION

ឧត្តមគតិពុទ្ធសាសនិកគឺព្រះអរហន្ត ពោលគឺភាពឥតខ្ចោះ ជាកន្លែងដែលមានមនុស្សបរិសុទ្ធទាំងផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្ត។ ដើម្បីសម្រេចនូវគោលដៅនេះ កត្តាទាំងអស់ដែលប្រឆាំងនឹងមនុស្សបរិសុទ្ធប្រភេទនេះច្បាស់ជាត្រូវកម្ចាត់បង់ ហើយមិនមែនសម្រាប់តែខ្លួនឯងទេ ប៉ុន្តែសម្រាប់ភាវៈទាំងអស់ដែលមានជីវិត។ ពុទ្ធសាសនិកមិនអាចស្វែងរកប្រយោជន៍សម្រាប់តែខ្លួនឯង ហើយព្រងើយកន្តើយផលប្រយោជន៍អ្នកដទៃនោះទេ។ កិច្ចការរបស់គេគឺត្រូវផ្សារភ្ជាប់ជាមួយកិច្ចការនៃពិភពលោកទាំងមូល។ ចំណុចនេះពុទ្ធដីកាទ្រង់សង្កត់ធ្ងន់ថា មនុស្សល្អត្រូវតែជា **សព្វបនភូតហិតនុកម្បិ** ដែលជាអ្នកជាប់ទាក់ទងយ៉ាងជ្រៅ ទៅនឹងការងារដ៏សកម្មសម្រាប់សេចក្តីសុខ ហើយកិច្ចការនេះទៀតសោតមិនមែនសម្រាប់តែមនុស្សជាតិនោះឡើយ ប៉ុន្តែសម្រាប់ភាវៈរស់ទាំងអស់ផងដែរ។

The Buddhist ideal is that of arahantship, i.e. perfection, where there is perfect well-being of both body and mind. To achieve this ideal, all those factors that militate against such well- being must be moved, not only for oneself but also for all things that have life.

The Buddhist cannot seek his personal welfare, regardless of others; his welfare is inextricably bound up with the welfare of the whole world. Hence the Buddha’s injunction that the good man must be sabba-panabhuta- hitanukampi, deeply concerned with and actively working for the happiness and welfare not only of human beings but of all living creatures.

គុណធម៌ ២ ប្រការ

TWIN VIRTUES

នៅពេលណាព្រះពុទ្ធសាសនារកឃើញនូវមាគ៌ារបស់ខ្លួន ពុទ្ធសាសនាបានលើកកំពស់កំណើនអារ្យធម៌ និងវប្បធម៌ដែលត្រូវបានគេកំណត់ដោយការអត់ឱន មនុស្សជាតិ មុទិតា និងសេចក្ដីយល់ឃើញត្រូវ គុណធម៌ពីរប្រការ ករុណា សេចក្ដីអាណិតអាសូរ និងបញ្ញាដែលបង្កើតបានជាពុទ្ធវចនៈដ៏ចម្បងទាំងពីរប្រការ ។

Whenever Buddhism found its way, it encouraged the growth of a civilization and a culture marked by tolerance, humanity, sympathy and understanding, the twin virtues of karunā (compassion) and paññā (wisdom) which form the two main plank of the Buddhist doctrine.

ពិភពលោកទំនើប

THE MODERN WORLD

សមិទ្ធកម្មផ្សេងៗគ្នានៃពិភពលោកទំនើបនេះ គឺជាការបង្កើននូវល្បឿន និងទំហំនៃដំណើរការផ្លាស់ប្ដូរ។ សព្វថ្ងៃនេះយើងទទួលស្គាល់ថាការផ្លាស់ប្ដូរដ៏កំហ៊ុកដែលស្ទើរតែមិនអាចជឿបាន និងខុសប្លែកពីធម្មតានៃសង្គមមនុស្សជាតិនូវរាល់សកម្មភាពរបស់មនុស្សទាំងអស់។ វាជាការពិតដែលថាចលនាដំណើរទៅមុខនៃវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេកវិទ្យាបានបំបែកនូវចំណតដ៏រឹងមាំនៃមាគ៌ាជីវិត ដែលមានលក្ខណៈអភិសមាចារផ្ទាល់របស់ខ្លួន ហើយចំនួននៃមនុស្សយ៉ាងច្រើនបណ្ដោយតាមយថាកម្ម នៅក្នុងពិភពលោកដ៏ចម្លែកនិងលំបាក ហើយពិភពលោកនេះគឺប្រែប្រួលយ៉ាងរហ័សហួសពីការកត់សម្គាល់។

The distinctive feature of the modern world is the acceleration and magnitude of the process of change. We witness today almost unbelievable change in the drastic and revolutionary transformation of all human institutions in every field of human activity. It is true that the breath-taking advances of science and technology have destroyed the solid moorings of a more stable way of life, which had its own ethical

character, and cast large masses of men adrift in a strange and difficult world. The world is fast changing out of recognition.

ប៉ុន្តែចលនាទៅមុខទាំងនេះ បាននាំមកនូវការជួយសម្រាលទុក្ខលំបាកដល់មនុស្សជាតិជាច្រើនផ្នែកផងដែរ ។ វាបានផ្តល់ប្រយោជន៏ដល់យើងយ៉ាងច្រើនទាំងផ្នែកសម្ភារៈនិងស្មារតី និងជួយកម្ចាត់បង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លាននិងភាពក្រីក្រ ។ វិទ្យាសាស្ត្រត្រូវបានច្របាច់ចូលគ្នាកាន់តែកៀកជាងពេលអតីតកាល ហើយបានផ្តល់នូវទំនួលខុសត្រូវចំពោះតម្រូវការនិងការទាមទាររបស់មនុស្ស ។ ទោសកំហុសមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងផលិតផលនៃដំណើរការទៅមុខរបស់វិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យានោះទេ ប៉ុន្តែវាស្ថិតនៅក្នុងភាពបរាជ័យរបស់យើង ដែលប្រើប្រាស់វាមិនប្រកបដោយបញ្ញានិងមិនបានត្រឹមត្រូវប៉ុណ្ណោះ ។

But these advances have also brought emancipation to humanity in many directions. They have given us great social and intellectual gains and the means whereby to destroy hunger and poverty. Societies have been knit together closer than ever before, and made more responsive to men's needs and demands. The fault will not be in the products of

scientific and technical advance but in our failure to make wise and proper use of them.

ពិភពលោកប្រែប្រួល

THE CHANGING WORLD

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា ក្នុងករណីណាក៏ដោយ យើងមិនអាចបញ្ឈប់ពិភពលោកបានទេ វានឹងបន្តដំណើរប្រែប្រួលនេះ ចំពោះការប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរនេះគឺជាកត្តាគ្រឹះនៃជីវិត។ មិនមានបដិវត្តណាអាចបញ្ចប់ការប្រែប្រួលខ្លួនវានោះឡើយ។ នោះឯងគឺជាសម្ផស្សនៃការប្រែ-ប្រួល។ ដោយសារការផ្លាស់ប្តូរមិនមានឈប់ឈរនេះហើយ ទើបការបដិ-វត្តកាលពីអតីតក្លាយជាទំនៀមទម្លាប់នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយទំនៀមទម្លាប់បច្ចុប្បន្ន គឺជាអំពើកំណាចនាពេលអនាគត។ គ្រប់ដំណើរការរស់នៅរបស់យើងត្រូវចងភ្ជាប់ជាមួយនឹងការផ្លាស់ប្តូរ។ នេះជាទីកន្លែងដែលមនុស្សសម័យទំនើបត្រូវតែស្វែងរកពុទ្ធសាសនា មកធ្វើជាទីពំនាក់អា-ស្រ័យយ៉ាងជាក់លាក់ក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន។ ពុទ្ធសាសនាទទួលស្គាល់ការប្រែប្រួល តាមពិតការប្រែប្រួលផ្លាស់ប្តូរនេះជាសច្ចភាពមួយ។ យើងត្រូវតែសិក្សាពីទឹកស្ទឹងដែលហូរជានិច្ច។

In any case, we cannot stop the world; it will go on changing, for change, says the Buddha, is the

fundamental fact of life. No revolution can put an end to change itself. That is the beauty of change. Without constant change, yesterday’s revolution becomes today’ convention and today’s convention is tomorrow’s tyranny. Our very survival is tied up with the change. This is where modern man must find Buddhism to be particularly relevant to his age. Buddhism accepts change; in fact, it is built on the truth of constant change and flux. We must learn to take the rivers as they flow.

យើងត្រូវតែសិក្សារៀនសូត្រនូវគុណតម្លៃ នៃការក្រោកឈរឡើងសមត្ថភាពដើម្បីយល់ព្រម សម្របតាម និងអាចបត់បែនតាមបាន។ នៅពេលយើងប្រកាន់យកការសន្និដ្ឋានមិនអាចប្រែប្រួល នឹងបដិសេធមិនធ្វើការពិចារណាថ្លឹងថ្លែងនូវទស្សនៈផ្សេងៗ នោះយើងច្បាស់ជាបាត់បង់នូវភាពវៃឆ្លាត។ គំនិតរបស់យើងលំអៀងទៅខាងសេចក្ដីទុក្ខងាប់ក្រឡា ហើយការងាប់ក្រឡានេះឯង ធ្វើឱ្យយើងរឹងក្បាលក្នុងភាពចចេសរឹងរូសរបស់យើង។ ការប្រកួតប្រជែងថ្មីអំពាវនាវរកនូវទំនួលខុសត្រូវក៏ថ្មីដែរ។ ប្រសិនបើបុគ្គលម្នាក់ៗយកចិត្តទុកដាក់ចៀសវាងពីជំនឿងាប់ក្រឡា នោះសហគមន៍ក៏ក្លាយជាសង្គមទូលំទូលាយ ដែលញ៉ាំងជីវិតដ៏ល្អឱ្យប្រព្រឹត្តទៅងាយ។

We must cultivate the quality of resilience, the ability to adopt, adapt and be flexible. The moment we come to rigid conclusions and refuse to consider different points of view, we cease to be intelligent. Our views tend to harden into dogmas and dogmas make us mulish in our obstinacy. New challenges call for new responses. If each individual takes care to avoid dogmas, the entire community becomes an open society which makes the good life possible.

បញ្ហាដែលមនុស្សជាតិត្រូវប្រឈមមុខ

PROBLEMS FACING MANKIND

បញ្ហាដែលមនុស្សជាតិប្រឈមមុខ គឺមានចំនួនច្រើនណាស់ ។ យើងមានបញ្ហាផ្នែកទ្រព្យសម្បត្តិ ឧស្សាហកម្ម ការងារ ប្រាក់ខែ ភាពគ្មានការងារធ្វើ ភាពគ្មានសំណាង គំលាតរវាងមាននិងក្រ ប៉ុន្តែពិពណ៌នាបានត្រឹមតែពីរបីប៉ុណ្ណោះ ។ បញ្ហាទាំងនោះបានកើតឡើងស្មុគស្មាញណាស់ ទៅតាមតថភាពពិតរបស់វា ប៉ុន្តែមហិច្ឆតានៃមនុស្សសាមញ្ញគឺជារឿងធម្មតាមួយ ដោយគាត់ប្រាថ្នាចង់រស់នៅតែក្នុងសុខសន្តិភាព សេរីភាពប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីកសាងនូវពិភពលោកដ៏តូចមួយផ្ទាល់ខ្លួន នៅក្នុងភាពជាមនុស្សជាតិ ។

The problems facing mankind are many. We have problems of goods, industry, labour, wages, unemployment, inequality of opportunity, the gap between the haves and the have-nots, to mention but a few. They appeared very complicate, as indeed they are, but the aspiration of the common man is a simple one. He merely wishes to be able to live in peace and happiness, with freedom to build his own little world, in human dignity.

តាមពិតគេត្រូវការមិត្តភាព ចំណេះដឹង សេចក្តីស្រឡាញ់ និងវត្ថុផ្សេងទៀត ដែលនឹងផ្តល់នូវក្តីសង្ឃឹមដល់ខ្លួនគេនិងកូនចៅរបស់គេ ទាំងក្នុងជាតិនេះនិងជាតិខាងមុខ។ នៅផ្នែកខ្លះនៃពិភពលោក តម្រូវការមូលដ្ឋានទាំងនេះមិនអាចដំណើរការបានឡើយ។ គេមើលឃើញផ្នែកទាំងនោះគ្មានសុវត្ថិភាព គ្មានយុត្តិធម៌ ជាសាកលទៅហើយ។ សេចក្តីមិនពិតនិងអសន្តិសុខ បានក្លាយជាបណ្តាសារសម្រាប់សាកលលោកស្មើរក្ស័យជីវិតទាំងក្នុងចំណោមអ្នកមាន ទាំងអ្នកក្រ ដែលជួនកាលបង្កើតឱ្យមានភាពមិនរើរល់ និងភាពព្រងើយកន្តើយ ជួនកាលមានកោលាហល ភាពតានតឹង និងការបដិវត្ត។ វិទ្យាសាស្ត្រស្រាវជ្រាវរាវរកមិនឃើញនូវអាថិកំបាំងនៃសេចក្តីសុខសុមង្គលទេ។ "ការច្បាំងដណ្តើមនឹងធម្មជាតិ" មិនបាននាំមកនូវ

ភាពសម្បូរសប្បាយ ឬសុខសន្តិភាពនោះទេ។ នេះមិនមែនជារឿងគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលសម្រាប់យើងឡើយ ព្រោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានបង្រៀនយើងថា សេចក្តីសុខកើតមាន លុះត្រាតែយើងរស់នៅប្រកបដោយធមិសាមគ្គី ពោលគឺរស់នៅជាមួយធម្មជាតិ ជាមួយសម្រស់និងភាពរុងរឿងរបស់វា។ សេចក្តីពិតគឺនៅត្រង់ថា មនុស្សជាតិទាំងមូលនេះជាទុក្ខ ជាសេចក្តីសោក-សៅដែលមិនអាចបំបែកចេញបានទៀតផង។

He also needs fellowship, understanding, love, and something that will provide hope for himself and his children, both for this life and in the next. In many parts of the world, even these basic needs are not available. Neither security nor justice is to be found universally. Uncertainty and insecurity have become a deadly almost universal curse, both among the rich and the poor, producing sometimes apathy and indifference, sometimes unrest, tension and revolution. Science has failed to find the secret of happiness. The "conquest of nature" has not succeeded in achieving either plenty or peace. This is not surprising to us, because the Buddha taught us that happiness is to be found in living in harmony with the Dhamma, i.e. with Nature, with its beauty and grandeur. The truth is that humankind, as a whole, is unhappy, desperately miserable.

ដូច្នេះស្ថានភាពនេះទំនងជាស្មុគស្មាញបំផុត ហើយប្រហែលជាមិនមានដំណោះស្រាយទៀតផង។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើយើងសង្កេតពិនិត្យបញ្ហានេះដោយប្រុងប្រយ័ត្នជាមួយនឹងបញ្ញាប្រកបដោយសម្មាទិដ្ឋិ យើងនឹងដឹងច្បាស់ថា បញ្ហាសម័យថ្មីរបស់យើង គឺគ្មានមូលដ្ឋានណាផ្សេងពីបញ្ហាដែលកើតឡើងដ៏យូរលង់ណាស់មកហើយនោះទេ។ បញ្ហាទាំងនេះបានធ្វើឱ្យមនុស្សរងទុក្ខវេទនានៅគ្រប់ពេលវេលានិងគ្រប់បរិយាកាស។ ប្រសិនបើបញ្ហានាសម័យទំនើបរបស់យើងនេះ ខុសដោយឡែកពីបញ្ហានៃជីដូនជីតារបស់យើង នោះវាគឺកាន់តែរីកធំឡើងៗជាងបញ្ហារបស់ដូនតា និងភាព-ផ្សេងគ្នាក៏រីងរឹតតែច្រើនឡើងថែមទៀត។

The situation, therefore, would appear to be extremely complicate and probably incapable of solution. Yet, if we were to examine the matter carefully, with knowledge and understanding, we should realize that our modern problems are not fundamentally different from the perennial problems that have afflicted people at all times and in all climes. If our modern problems differ from those of our forebears, it is largely in the matter of their greater number and wider variety.

ឥឡូវនេះ យើងបានយល់រួចមកហើយ ពុទ្ធដីកាគ្រឹះមួយគឺថា មិនមានអ្វីកើតឡើងក្រៅតែពីផលនៃហេតុបច្ច័យនោះទេ។ នៅពេលណាគេបានស៊ើបអង្កេតនូវហេតុបច្ច័យច្បាស់លាស់និងបានយល់ច្បាស់ ពេលនោះគេក៏អាចរកឃើញនូវដំណោះស្រាយផងដែរ។ ជារឿយៗ គេតែងនិយាយថា ពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅនៃបណ្ឌិតទាំងឡាយពីបុរាណ ដូចជាព្រះ-សម្មាសម្ពុទ្ធជាដើម គឺសាមញ្ញនិងមានប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីជួយយើងទាំងអស់គ្នា នៅក្នុងដំណោះស្រាយនៃបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញដែលបានជះឥទ្ធិពលមកលើបុគ្គលម្នាក់ៗ និងសង្គមជាតិទាំងមូល ក្នុងជីវិតស្របាលគ្នានេះ។ គេបានប្រកាសពាក្យទូន្មានរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធថា ជាក្រមតក្ក-វិទ្យាមនុស្សជាតិ ហើយទ្រឹស្តីនេះត្រឹមត្រូវគ្រប់សម័យកាល និងគួរដល់នូវពេលវេលា។ វាជាមគ្គុទ្ទេសក៏ ចំពោះសកម្មភាពទាំងឡាយមាន មនោកម្ម វចីកម្ម និងកាយកម្ម។ ជំនាន់ដែលជោគជ័យនីមួយៗត្រូវតែស្រាវជ្រាវរកឡើងវិញនូវភាពទាក់ទងគ្នានៃពាក្យទូន្មាននោះ ដើម្បីជាដំណោះស្រាយនៃបញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួន។

Now, the fundamental teaching of the Buddha, as we have seen already, is that nothing happens except as a result of causes. Once the causes are investigated and understood, the solutions could be found. It is all

too frequently assumed that the teachings of ancient sages, such as the Buddha, are too simple to be efficacious enough to help us in the solution of the exceedingly complex problems which affect the individual and society in contemporary life. The message of the Buddha is addressed to the basic human predicament and this makes it both timeless and timely. It is a guide to action in terms of thought, word and deed. Each succeeding generation can and must rediscover the relevance of that message to the solution of its own problems.

អតិបរមសុខ

HIGHEST HAPPINESS

មានតែពុទ្ធវចនៈទេដែលថា *អតិបរមសុខ* គឺជាសេចក្ដីស្ងប់ ហើយមិនអាចមានសេចក្ដីសុខពិតប្រាកដឡើយបើគ្មានសេចក្ដីស្ងប់ ។ ពិភពលោករវើរវាយជាមួយនឹងសេចក្ដីភ័យខ្លាច និងការគំរាមកំហែងនៃសង្គ្រាម ។ ប្រទេសទាំងឡាយដែលមានជាប់ទាក់ទងនឹងការធ្វើសង្គ្រាម បានក្លាយជាឃ្លាំងអាវុធនៃយោធាដែលគួរខ្លាចញញើត ។ ដោយបានធានាបន្តនូវពាណិ-ជ្ជកម្មនិងផលចំណេញ ចំពោះពាណិជ្ជករនៃមរណភាព និងការបំផ្លិចបំផ្លាញ

មនោគមវិជ្ជាឈ្លោះប្រកែកទាស់ទែងខ្វែងគំនិតគ្នាជាបន្តបន្ទាប់ ។ មិនត្រឹមតែក្រុមកងយោធាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែប្រជាជនប្រុសស្រីនិងកូនក្មេងដែលមិនមានកំហុសរាប់ពាន់នាក់ ត្រូវបានសម្លាប់រង្គាលយ៉ាងសាហាវព្រៃផ្សៃបំផុត ។ ការខូចខាតដែលមិនអាចគណនាបាន ប៉ះពាល់មកលើដីនិងទ្រព្យសម្បត្តិ ។ គ្មានអ្វីគេចផុតពីអំពើឃោរឃៅ និងការឈ្លក់វង្វេងនៃសមរ-ភូមិឡើយ ហើយតើអ្វីត្រូវបញ្ចប់? ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា "ពៀរមិនដែលរម្ងាប់ដោយការចងពៀរទេ តែត្រូវរម្ងាប់ដោយសេចក្តីស្រ-ឡាញ់ (មេត្តា)" ហើយមួយវិញទៀត "អ្នកឈ្នះតែងប្រទះនូវពៀរ រីឯអ្នកចាញ់ដេកជាទុក្ខ" ។ នៅក្នុងផ្នែកផ្សេងទៀតនៃពិភពលោកនេះ ភ្លើង-សង្គ្រាមបានរំកិលមកជិតដោយការគំរាមកំហែង ។ ឯបរិយាកាសពោរ-ពេញដោយអំពើហិង្សាទាំងផ្លូវចិត្ត ផ្លូវវាចា និងផ្លូវកាយ ។

It is the Buddha's teachings that the highest happiness is peace and that there can be no real happiness without peace. The world is distraught with fears and threats of wars. Countries involved in war have become awesome arsenals of military hardware, ensuring continued business and profit to merchants of death and destruction: following conflicting ideologies. Not only military personnel but thousands of innocent men, women and children are being mercilessly

massacred and incalculable damage inflicted on land and property. Nothing escapes the fury and the frenzy of battle, and to what end? “Hatred never ceases by hatred,” declared the Buddha, “ but only by love”, and again, “ victory breeds ill-will, for the conquered are unhappy. In many other parts of the world, war-clouds hang menacingly near. The air is full of violence in thought, word and deed.

មូលហេតុនៃសង្គ្រាម

ROOT-CAUSES OF WAR

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបង្រៀនយើងទាំងអស់គ្នាផងដែរថា មាគ៌ាតែមួយគត់ដែលនាំឱ្យសម្រេចបាននូវសេចក្តីស្ងប់ គឺតាមរយៈការលះបង់នូវឫស-គល់នៃសង្គ្រាមមាន លោភៈ ទោសៈ និងមោហៈ។ បច្ចុប្បន្ននេះពិភពលោកត្រូវចែកចេញជាផ្នែកមនោគមវិជ្ជាផ្សេងៗ ជាមួយនឹងអំណាចរបស់ពួកគេ ក្រុមបក្សសម្ព័ន្ធ ដែលបូជាកំលាំងកាយ ទាំងកំលាំងចិត្តចំពោះនិទ្ទោស ភាពអវិជ្ជមាន ជំនួញខុសច្បាប់នៃសង្គ្រាម។ ពិភពលោកមិនមានសន្តិភាពទេ ដរាបណាមនុស្សនិងប្រជាជាតិទាំងឡាយមិនលះបង់ចោលនូវបំណងប្រាថ្នាអាត្មានិយម ភាពក្រអើតក្រទមជាតិសាសន៍ និងមិនជម្រះចោលនូវភាពអាត្មានិយមចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិនិងអំណាច។ មនោគមវិជ្ជា

ត្រូវចែកចេញដូចតទៅៈ មនោគមវិជ្ជានាំមកនូវជម្លោះ មនោគមវិជ្ជាមានទំរង់ច្រើនប្រការ ដូចជា នយោបាយ សាសនា សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងការអប់រំ។ មនោគមវិជ្ជាគឺជាវិជ្ជាគេចចេញពីសច្ចភាព។ វាធ្វើឱ្យមនុស្សសាហាវឃោរឃៅ និងចងរិតមនុស្សឱ្យជាប់នៅក្នុងភាពនិយមជ្រុលនិងអំពើហិង្សា។

The Buddha also teaches us that the only way to achieve peace is by eliminating the root-causes of war- greed, hatred and ignorance. Today the world is divided into various ideologies, with their power, blocs, who devote most of their minds and energies to the sterile, negative, stupid business of wars. The world cannot have peace till men and nations renounce selfish desires, give up racial arrogances and clean themselves of the egoistical lust for possession and power. Ideology divides; it brings about conflict. Ideology takes multifarious form – political, religious, economical, social and educational. Ideology is an escape from reality. It brutalizes man and holds him in bondage to fanaticism and violence.

មនោគមវិជ្ជាជម្លោះចាប់បដិសន្ធិក្នុងចិត្តរបស់មនុស្ស ដែលចេញផ្លែផ្កាជាភាពតានតឹង និងសង្គ្រាម ហើយមនោគមវិជ្ជាទាំងនេះត្រូវតែកម្ចាត់

ចេញពីចិត្តរបស់មនុស្ស ដើម្បីឱ្យមនុស្សជាតិអាចពេញបរិបូរដោយគំនិតសាមគ្គីភាពនិងសន្តិភាព។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា "ធម៌ទាំងឡាយមានចិត្តជាធំ មានចិត្តប្រសើរបំផុត សម្រេចមកពីចិត្ត ទោះល្អក្តី ទោះអាក្រក់ក្តី ព្រោះហេតុនោះបើបុគ្គលបានជម្រះនូវចិត្តចេញពីគ្រឿងសៅហ្មង សេចក្តីស្ងប់និងសេចក្តីសុខសុភមង្គលនឹងកើតមានពិតប្រាកដ"។

It is in men's minds that conflicting ideologies are born, resulting in tension and war and it is from the minds of men that these conflicts should be eradicated so that humanity could be filled with thoughts of harmony and peace. The Buddha declared that the mind is foremost, the forerunner of all things, good or bad, that, when the mind is cleansed of evil, peace and happiness will reign.

ខប្បលាសដួងចិត្ត

CHANGE OF HEART

បន្ទាប់មក នេះជាកាតព្វកិច្ចរបស់សាសនា ពោលគឺសាសនាទាំងអស់។ មានតែសាសនាមួយប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចមានឥទ្ធិពលទៅលើចិត្តវិប្បលាសនេះ គឺសាសនាដែលមិនស្ថិតក្នុងការអនុវត្តវិធីបូជាបួងសួងនិង

ការសូត្រអធិដ្ឋាន ប៉ុន្តែស្ថិតក្នុងជីវិតបរិសុទ្ធនិងសេចក្ដីស្ងប់ចិត្ត ដែលជាហេតុបណ្ដាលឱ្យមានការទម្លាក់សញ្ញាវុធនៃចិត្ត ពោលគឺជាការដកសញ្ញាវុធពិតប្រាកដមួយ ។

This, then, is the task of religion- all religions. It is religion alone that can affect the necessary change of heart – religion which consists not in the performance of rites and ceremonies and the preaching of sermons, but in a life of holiness and inner tranquility, resulting in the disarmament of the mind, which is the only real disarmament.

សាសនាពិត

TRUE RELIGION

សាសនាត្រូវតែយកសង្គមមនុស្សទាំងមូល ទុកដូចជាខេត្តរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើវាជាសាសនាពិតប្រាកដនោះ ហើយមិនមែនគិតត្រឹមតែជីវិតរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះឡើយ ។ មនុស្សល្អជាមនុស្សដែលអនុវត្តតាមសាសនារបស់ខ្លួន ជាមនុស្សដែលដឹងថា មិនអាចមានសេចក្ដីសុខសុភមង្គលឬសេចក្ដីស្ងប់ឡើយនៅលើផែនដីនេះ ដរាបណានៅមានភាពក្រីក្រ ភាព-ទុរ្ភិក្ស ភាពអយុត្តិធម៌ ការប្រើអំណាចជិះជាន់ ការរើសអើងជាតិសាសន៍

វិយោគកម្មខាងជាតិសាសន៍ អស្ថិរភាពនិងអំពើអសីលធម៌សង្គម សេចក្តីភ័យខ្លាច ភាពមិនស្មោះត្រង់ និងសេចក្តីសង្ស័យ។ ការគោរពចំពោះខ្លួនឯងគឺមានសារសំខាន់ណាស់ ប្រៀបបីដូចជាអាហារអ៊ីចឹង ហើយក៏គ្មានសេចក្តីគោរពចំពោះខ្លួនឯងឡើយ ចំណោមបុគ្គលដែលមិនមានឱកាសសម្រេចបាននូវភាពរុងរឿងនៃមនុស្សជាតិរបស់ខ្លួន។

Religion, if it is true religion, must take the whole of man as its province and not merely certain aspects of his life. The good man, i.e., the man who follows his religion, knows that there can be no happiness or peace on earth as long as there is poverty and starvation, injustice and oppression, discriminative legislation, racial segregation, social disabilities and inequalities, corroding fear, mutual distrust and suspicion. Self-respect is as necessary to happiness as food, and there can be no self-respect among those who do not have opportunity to achieve the full stature of their manhood.

បញ្ហាពិភពលោក
WORLD PROBLEMS

សព្វថ្ងៃនេះបញ្ហាដែលនៅចំពោះមុខមនុស្សជាតិ ហើយនឹងគំរាមកំហែងគ្រប់រចនាសម្ព័ន្ធនៃមនុស្សជាតិ គឺបញ្ហាពិភពលោក និងមិនអាចបែងចែកថា នៅក្នុងតំបន់ភូមិសាស្ត្រនេះ ឬតំបន់ភូមិសាស្ត្រនោះឡើយ ។ ដូច្នេះដំណោះស្រាយបញ្ហានេះ ក៏ត្រូវតែស្រាវជ្រាវរាវរកក្នុងពិភពលោកនេះដែរ ។ រឿងនេះមានជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងទស្សនៈថ្មីនៃខ្សែស្រឡាយមនុស្សមិនមែនត្រឹមតែក្នុងគ្រួសារនិងផ្ទះ រាជធានីរបស់យើង ភូមិនិងប្រទេសរបស់យើងប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែនៅក្នុងបរិបទនៃពិភពលោកទាំងមូល ។ តម្រូវឱ្យមានការអប់រំបុរសស្ត្រី ទាក់ទិនក្នុងភាពអវិជ្ជមាននៃសេចក្ដីសោកសៅជាតិនិយម សាសន៍និយម ពណ៌សម្បុរ និងជំនឿសាសនា បញ្ហានៃការយល់ដឹងពីបវេណីវប្បធម៌ ។ ប្រសិនបើយើងពិតជាស្វែងរកសន្តិភាពមែន យើងត្រូវតែលះបង់កត្តាជាឧបសគ្គទាំងឡាយមានដូចជា ភាពមិនអត់ធ្មត់ ភាពក្រអើតក្រទម និងអាកប្បកិរិយាចង្អៀតចង្អល់ ដែលមើលងាយដល់មនុស្សជាតិ វប្បធម៌ សាសនា និងមាគ៌ាជីវិតដែលផ្សេងពីមាគ៌ារបស់យើងឱ្យអស់ ។

The problems that today face mankind and threaten the very structure of humanity are world-problems and not isolated in this or that geographical area. Their solution, therefore, has to be sought it world terms. This involves new conceptions, on our part, of human relations, not only in the family and the home, our city, village and our country, but in the context of the world. There is the need to educate men and women in regard to the evil of sorrow, nationalism, racism, colour and creed and of the wisdom of cultural empathy. Intolerance, arrogance and bigotry which seek to deprecate and denigrate other peoples, other cultures, other religion, other ways of life different from our own – these must be eradicated, if we are to find peace.

អតីតកាលកំណាច

SINISTER PAST

គេច្រើនសន្និដ្ឋានថា សាសនាមានរឿងអតីតកាលដ៏អាក្រក់ត្រូវសងមកវិញ។ ជារឿយៗ បេសកកម្មរបស់សាសនាចំពោះមនុស្សជាតិត្រូវបានដាក់ចូលទៅជាតម្រូវការនៃនយោបាយវិជ្ជាសាស្ត្រ ឬនយោបាយជាតិ និងផែនការណ៏ដ៏កំណាចសម្រាប់ការពង្រីកអំណាច និងការច្បាំងដណ្តើមគ្នា។

កាលពីសម័យដើម សង្គ្រាមជាតិស្ទើរតែទាំងអស់ ក៏ជាសង្គ្រាមសាសនាផងដែរ។ ជានិច្ចកាលសាសនាបានកប់ខ្លួននឹងពិធីគោរពបូជា និងជំនឿងាប់ក្រឡាផ្សេងៗ បញ្ហានៃអង្គការរដ្ឋ និងភាពមិនចេះភាន់ច្រឡំគ្នានៃក្បួនខ្នាតសៀវភៅនិងមនុស្ស។ ដូច្នេះសាសនាបានដាក់ខ្លួនឱ្យទាបធ្វើជាគំរូនិងជាសច្ចាប្រណិធាន។ មានការស្ទាក់ស្ទើរណាស់ក្នុងការធ្វើឱ្យមានការចេញដំណើរថ្មីណាមួយ ដើម្បីប្រហារប្រឆាំងនឹងអំពើអយុត្តិធម៌ លាតត្រដាងអំពើអាត្មានិយម ប្រើប្រាស់អំណាចរបស់ខ្លួន ញ៉ាំងសត្វស្វានិងខ្លាឱ្យស្លាប់ជាមួយយើង ហើយសត្វលាជាសត្វស្លាប់វេទនាបំផុត ចំណោមសត្វទាំងអស់។

It has been admitted that religion has, in many respects, a sinister past to redeem. Too frequently, its mission to mankind has been submitted to exigencies of provincial or national politics and nefarious schemes for aggrandizement and conquest. In earlier ages, most national wars were also religious wars. Too often, also, religion has buried itself with details of ritual and dogmas, questions of ministerial organization and the infallibility of books and persons. It thus narrowed itself down to priestcraft and sacraments. There has been great reluctance to make any new departure, to attack injustice, to expose selfishness, to

use its power to make the ape and the tiger die within us, and the donkey, who dies hardest of all.

ការបង្កើតផ្នែកអាណាចក្រ
SECULARISATION

មនុស្សសម័យថ្មីនេះមានសិទ្ធិសាកសួរថា តើត្រូវយកសាសនាមកប្រើដូចម្ដេចសម្រាប់យើងនាសម័យកាលនេះ? ពួកគេបានចោទថា សាស-នាបានបម្រើតែគោលបំណងរបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះទុកឱ្យវាស្លាប់ចុះ។ នេះហើយជាមូលហេតុចម្បងនៃការបង្កើតអាណាចក្រ ដែលសាសនាត្រូវតែប្រឈមមុខនៅគ្រប់ទីកន្លែង។ ដោយសារបញ្ហាទាំងឡាយដែលកើតពីការបង្កើតអាណាចក្រ គឺជារឿងសាមញ្ញ ឬមិនសាមញ្ញសម្រាប់សាសនាពិភពលោកទាំងអស់ទៅហើយ ដូច្នេះក្នុងទីនេះមិនចាំបាច់ត្រូវការត្រួតពិ-និត្យយ៉ាងពិសេសនោះទេ។

Modern man has, therefore, the right to ask what use has religion for us of this age? They would argue that religion has served its purpose; let it, therefore, die. This is the main cause of secularization which religion everywhere has to face. Since the problems arising from secularization are more or less common to

all the world religion, there is no need to examine them specifically here.

ទោះបីយ៉ាងណាក្តី ភាពក្លាហានបំផុតរបស់ពួកគេ គឺជាបញ្ហាដែលទាក់ទងនឹងភាពក្មេងខ្ចីនៃពិភពលោកនេះ ចំពោះបុគ្គលណាដែលមានការពិភាល់ច្រើនក្នុងចំណោមជំនាន់ចាស់ ហើយជាចម្បងចំណោមមេដឹកនាំសាសនាផ្សេងៗ។ ការពិភាល់ទាំងឡាយនេះផ្តោតអារម្មណ៍ខ្លាំងនៅជុំវិញអំពើហិង្សាទូទៅ ចំណោមចលនាយុវវ័យយ៉ាងច្រើន និងការប្រើប្រាស់ជាតិអាភៀននិងថ្នាំញៀន ដោយយុវជននិងយុវនារីមានចំនួនដ៏ច្រើន។ កត្តាទាំងពីរនេះហើយជានិមិត្តសញ្ញានៃជម្ងឺដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ក៏ដូចជាជម្ងឺទាំង-ឡាយផ្សេងទៀតដែលច្បាស់ជាផលនៃហេតុបច្ច័យពិតនេះ។ វាជាហេតុបច្ច័យដែលយើងត្រូវតែស្រាវជ្រាវរកឱ្យឃើញ មុនពេលយើងអាចគិតពីឱសថដែលត្រូវព្យាបាលវា។

The gravest of them, however, are the problems connected with the youth of the world about whom there exist many misgivings among the older generation and chiefly among the leaders of the various religions. These misgivings centre mainly round the violence prevalent among many youth movements and the use of narcotics and drugs by large number of young men and women. Both these factors

seem to be symptoms of a deep-rooted disease, which, like all other diseases, must be the result of certain causes. It is the causes that we must discover before we can think of remedies.

ថ្នាក់វប្បធម៌

STRATA OF CULTURE

ស្ទើរតែគ្រប់ប្រទេសនៅក្នុងពិភពលោកទំនើប មានចំណាត់ថ្នាក់នៃវប្បធម៌ដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចំនួនបីប្រការ។ ទីមួយវប្បធម៌ប្រពៃណីនៃសីលធម៌សាមញ្ញ អភិរក្សក្នុងទិដ្ឋភាពទូទៅ ដែលអាចត្រូវបានហៅថា វប្បធម៌ធម្មតា ដែលព្យាយាមថែរក្សានូវវប្បធម៌បុរាណទាំងឡាយ ដែលគេបានសាកល្បងក្នុងមណ្ឌលពិសោធន៍។ ទីពីរគឺសង្គមដែលរៀបចំតាមបែបបច្ចេកវិទ្យាទំនើបដែលមិនសុញ ព្យាយាមកែសម្រួលខ្លួនតាមការប្រែប្រួលដែលកើតមានជុំវិញខ្លួន មួយអន្លើដោយភាពរហ័សរហួន។ ទីបីគឺ អ្វីដែលគេហៅថា វប្បធម៌ចម្រុះបានប្រតិស្ឋាននៅក្នុងចិត្តថ្មី ដោយហៅថា មនុស្សប្រឆាំងនឹងទម្លាប់សង្គម សក់របស់ពួកគេវែងៗ រូបរាងកាយមិនស្អាតបាត ការសាកសួរពីជំនឿនិងគុណធម៌ ជាមួយនឹងទំនោររបស់គេខ្លាំងទៅលើតន្ត្រីកន្ទ្រាក់អារម្មណ៍ ចំណង់កាមគុណមិនចេះស្កប់ស្កល់ ការប្រើ-

ប្រាស់ជាតិអាភៀននិងថ្នាំញៀន មួយអន្លើដោយការប្រែស្រែកឡូឡាទៅនឹងបែបបទជីវិត វិលទៅរកធម្មជាតិដើមវិញ គឺអ្វីដែលគេហៅថា សោភ័ណ-និយមស្រើបស្រាលនោះ។

In almost every country in the modern world, there seem to be three, fairly distinguishable strata of culture. First there is the traditional culture of simple virtues, conservative in outlook, which might be called the culture of normalcy striving to maintain ancient values which have been tested in the crucible of experience. The second is the modern technologically organized society, liberal in outlook, trying to adapt itself to changes taking place around it, with almost breath-taking rapidity. The third is what has been called counter-culture, represented in the popular mind by so-called hippies, with their long hair, unkempt appearance, questioning the beliefs and values, with their penchant for rock-music, uninhibited sex indulgence in narcotics and drugs with noisy demonstrations turning to a communal or tribal life-style, going back to Nature in what they called 'sheer aestheticism'.

វប្បធម៌ចម្រុះនេះជាទូទៅត្រូវមើលងាយ និងស្អប់ខ្ពើម ដោយវប្ប-ធម៌ពីរផ្សេងទៀត។ ទោះជាយ៉ាងណាក្តី ក៏នៅមានបុគ្គលដែលបានធ្វើការ

សិក្សាយ៉ាងជិតនឹងវប្បធម៌មិចម្រុះ រក្សាថារូបភាពសម័យថ្មីនេះគឺមិនត្រូវ មិនស៊ីជម្រៅ សើៗ ហើយថា អាកប្បកិរិយាដែលមិនប្រែប្រួល គឺគ្រាន់តែជាអត្ថន័យនៃការប្រឆាំងនឹងសង្គមកើតឡើង ដែលពួកគេចាត់ទុកដូចជាជំរុញឱ្យធ្វើអ្វីមួយ ដោយសេចក្ដីមិនចូលចិត្ត និងប្រយោជន៏ផ្ទាល់ខ្លួន។

This counter-culture group is generally looked upon with fear and disgust by the other two cultures. However, there are those, who, having made a close study of counter-culture, maintain that the popular image is wrong, shallow and superficial, and that the unorthodox behaviour is only a means of protest against established society which they regard as completely motivated by prejudice and self-interest.

សេចក្តីអត់ធ្មត់ និង មុទិតា

TOLERANCE AND SYMPATHY

ក្នុងពន្លឺនៃអ្វីដែលគេបានថែងរួចមកហើយ អ្វីដែលគួរជាឥរិយាបថរបស់សាសនា ចំពោះមនុស្សសម័យទំនើប ដែលរស់នៅគ្រប់ទីកន្លែង មានចំនួនធំ ឬតូច។ ដោយពិតទៅ វាគួរតែជាអាកប្បកិរិយាល្អ សេចក្ដីអត់ឱន និងសេចក្ដីទោរទន់ ហើយជាពិសេសការយល់ត្រូវ ភាពចេះបត់បែននិងការចេះសម្របសម្រួលតាមបរិយាកាសសង្គម។

In the light of what has thus been stated, what should be the attitude of religion to those of the modern age, who are to be found everywhere, in numbers large or small. Surely, it should be an attitude, tolerance and sympathy and above all, of understanding, flexibility and adaptation.

ចូរយើងកុំភ្លេចថា មេដឹកនាំសាសនាខ្លះ ជាអ្នកបដិវត្តខ្លួនពួកគេ។ ជាក់ស្តែង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាជនឧទ្ទាមដ៏ខ្លាំងក្លាបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្ស ព្រះអង្គបានបដិសេធនូវការសន្និដ្ឋានចំពោះសាសនាណាមួយក្នុងសម័យកាលរបស់ព្រះអង្គ និងបានផ្តល់នូវភស្តុតាងតាមបែបសាសនា ការបង្ហាញផ្លូវថ្មីយ៉ាងច្បាស់លាស់មួយ។ ព្រះអង្គបានបដិសេធមិនទទួលយកសេចក្តីស្មោះត្រង់ចំពោះវេទមន្ត ឬអំណាចនៃពួកបព្វជិត។ ព្រះអង្គបដិសេធនូវជំនឿខុសដែលថា បញ្ហាមនុស្សត្រូវបានដោះស្រាយតាមវិធីសម្ងាត់និងមន្តគាថា។ ព្រះអង្គជាសត្រូវនៃប្រព័ន្ធវណ្ណនិយម ដែលជារចនាសម្ព័ន្ធនៃសង្គមតណ្ហាប្រកាន់យក។ ព្រះអង្គត្រូវគេសើចចំអកនិងធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ ហើយការប៉ុនប៉ងផ្សេងៗត្រូវបានគេធ្វើមកលើជីវិតរបស់ព្រះអង្គ។

Let us not forget that some of the leaders of religion have themselves been revolutionaries. The Buddha, for instance, was one of the greatest rebels in human history. He denied the assumptions on which

religion in his day was based and gave religious quest an entirely new orientation. He refused to accept the sincerity of the Vedas or the power of the priesthood. He refuted the illusion that human problems could be solved with sacred ritual and incantations. He was a sworn enemy of the caste system on which the whole structure of Indian Society rested. He was ridiculed and persecuted and several attempts were made on his life.

លក្ខណៈដែលសំខាន់

SALIENT CHARACTERISTICS

អំឡុងពេល ២៥00 ឆ្នាំនៃប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ពុទ្ធសាសនាបានប្រឈមមុខនឹងការប្រកួតប្រជែងយ៉ាងជោគជ័យ ។ ភាពរឹងមាំនិងសេចក្តីអត់ធ្មត់ជាលក្ខណៈដ៏សំខាន់ ។ វាមិនមានស្ថាប័នឋានានុក្រមនិងគ្មានជំនឿតឹងរ៉ឹងទេ ។ ឥទ្ធិពលដែលមិនបណ្តាលឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់របស់ពុទ្ធសាសនាត្រូវបានពង្រីងតាមរយៈវប្បធម៌ និងទំនៀមទម្លាប់ដែលបានសាបព្រោះក្នុងប្រទេសទាំងឡាយ ដែលបានសាយភាយដល់ ។ វាជាទ្រឹស្តីមួយសម្រាប់មនុស្សសម័យថ្មី និងមានឥទ្ធិពលដូចជានៅសម័យព្រះអង្គធរមាននៅដែរ ។

ពុទ្ធសាសនាមិនបានសន្យាថា ជម្ងឺដែលមនុស្សជាតិរងគ្រោះអាចធ្វើឱ្យធូរស្រាល តាមមធ្យោបាយគ្រឹះនៃសង្គមទាំងមូលទេ។ ខណៈពេលបដិសេធនូវអំពើបាបដែលមានក្នុងមនុស្សតាំងពីកំណើត ព្រះពុទ្ធសាសនាបញ្ជាក់ថាការរួចចាកទុក្ខគឺជាកិច្ចការងាររបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ដែលអាចសម្រេចបានតាមរយៈអំពើសីលធម៌ និងការអប់រំចិត្តប៉ុណ្ណោះ។ ពាក្យប្រៀនប្រដៅនេះត្រូវបានសង្ខេបដោយព្រះពុទ្ធអង្គផ្ទាល់ដូច្នេះថាៈ "ត្រូវវៀរចាការប្រព្រឹត្តិអំពើអាក្រក់ ត្រូវបំពេញតែអំពើជាកុសល និងត្រូវជម្រះចិត្តឱ្យស្អាតចាកគ្រឿងសៅហ្មងទាំងឡាយ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះពុទ្ធទាំង-ឡាយ"។

During the 2500 years of its history, Buddhism has successfully faced the challenges that confronted it. Resilience and tolerance have been among its salient characteristics. It has no hierarchical institutions and no rigid dogmas. Its benign influence on humanity is proved by the cultures and civilizations which have grown in countries into which it has spread. It has a message for modern man as potent as in the days of the Buddha. Buddhism does not promise that the ills from which humanity suffers can be alleviated in any fundamental way by some grand, overall organization of society. While denying any innate sinfulness in man,

it declares that salvation is an individual affair and can be achieved only by virtuous conduct and mental culture. Its whole teaching has been summarized by the Buddha himself as:

"The avoidance of all evil: the accumulation of the good; the purification of one's mind –this is the message of the Buddhas."

អាណានិគមនិយម

COLONIALISM

កំឡុងពេល ៤ ឬ ៥ សតវត្សកន្លងទៅនេះ ពុទ្ធសាសនាបានរងគ្រោះដោយសាររបបអាណានិគមនិយម ។ ដោយសារសង្គ្រាមទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ នៃការព្យាយាមដោយចេតនារបស់សាសនិកនៃសាសនាដទៃ ធ្វើឱ្យពុទ្ធសាសនាចុះខ្សោយនិងដួលរំលំ ។ ព្រះសង្ឃដែលជាអ្នករក្សានូវពាក្យទូន្មាននេះបានធ្វើឱ្យពុទ្ធសាសនាមានជីវិតឡើងវិញ និងអ្នកដែលពេញចិត្តគាំទ្រនៃពួកអាណានិគមនៅក្នុងអំណាចនោះ បានធ្វើឱ្យបែកបាក់គ្នា ហើយបានធ្វើឱ្យធ្លាក់ចុះខ្សោយ ជាលទ្ធផលនៃឥទ្ធិពលហួសពីការគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួន ។

During the last four or five centuries, Buddhism has suffered from colonialism. By external and internal

wars of the deliberate efforts of the followers of the religions to weaken and destroy it. The Saṅgha which has kept the teaching alive and which enjoyed the patronage of those in power has been disorganized and weakened as a result of forces beyond its control.

ប៉ុន្តែនៅពេលមួយ ទិដ្ឋភាពនេះគឺមានពន្លឺឡើង ។ សាមគ្គីភាពរបស់ពុទ្ធសាសនិកត្រូវបានចម្រើនទៅមុខដោយអង្គការ មានដូចជាសមាគមពុទ្ធសាសនាសាកល និងមហាសន្និបាតសង្ឃពិភពលោក ដែលបាននាំមកនូវពុទ្ធសាសនាមហាយាន និងពុទ្ធសាសនាថេរវាទ ដើម្បីច្របាច់បញ្ចូលនូវកម្មវិធីជាធ្លុងមួយ ។ មានដំណោះស្រាយនៃរឿងអនក្ខរភាព និងភាពក្រីក្រក្នុងចំណោមពុទ្ធសាសនិកទាំងឡាយបានទទួលជោគជ័យ ។ ព្រះសង្ឃត្រូវតែអប់រំប្រឡូកជាមួយតម្រូវការសង្គមទំនើប ។ ពុទ្ធសាសនាមិនមែនជាសាសនាព្រងើយកន្តើយ រឹងរូសឡើយ ។ ពុទ្ធសាសនាជាសាសនាដែលមានឥទ្ធិពលបំផុតលើពិភពលោក ។

But, the outlook is once more bright. Buddhist unity has been forged by such organization as the World Fellowship of Buddhists and the World Saṅgha Council which have brought together Mahayana and Theravada in order to follow a joint program of action. There is a great deal of illiteracy and poverty among Buddhist peoples to be overcome. The Saṅgha must be

educated to meet modern needs. Buddhism has never been a passive, docile religion. It has been one of the greatest civilizing forces of the world.

"ចំពោះបុគ្គលអ្នកសង្កេតដែលនៅជំពាក់ជំពិន ដូចជាយើងទាំងអស់គ្នាដែរនោះ ក្នុងភ័ព្វវាសនាធម្មតានៃមនុស្សជាតិ សូម្បីតែស្រមោលនៃពន្លឺក៏ស្វាគមន៍ផងដែរ ។ មនុស្សនឹងមើលពន្លឺដែលកំពុងភ្លឺភ្លិបភ្លែតៗដោយមិនមានវិញ្ញាណ ប៉ុន្តែមិនមែនគ្មានមុទិតានិងមិនមែនគ្មានសង្ឃឹមនោះទេ ។

"For an observer who is implicated, as we all are, in the common destiny of mankind, even a gleam of light is welcome. He will watch the light's flickering without illusion, but not without sympathy and mot without hope."

ចប់ដោយបរិបូរណ៍

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួល

-ព្រះមហាភិក្ខុ **សឿង ឧទ្ធី** ថ្នាក់អនុបណ្ឌិត

-ព្រះមហាភិក្ខុ **ឈុំ ឆន** ថ្នាក់អនុបណ្ឌិត

-ព្រះមហាភិក្ខុ **អ៊ុំ សត្ថា** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

-ព្រះមហាភិក្ខុ **មួន វិចិត្រ** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

-ព្រះមហាភិក្ខុ **ព្រហ្ម សំណាង** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

-ព្រះមហាភិក្ខុ **លាង សារ៉យ** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

-លោក **ព្រុំ ស៊ីណា** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

វាយកុំព្យូទ័រ និងរចនាក្របដោយ

-ភិក្ខុបញ្ញាវរោ **ស៊ុយ សុវណ្ណ** ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

រូបភាពក្រប: ***Cover art "Universal Flow" by Christopher Beikmann***

Website: http:// www.AncientArtiZen.com

DEDICATION OF MERITS

May the merits accruing from this Dhammadāna be to the well-being and happiness of all donors, departed ones and all beings.

May donors all gain the merits of this meritorious deed as much as I do and may they all be happy and free from enmity.

May I call upon the guardian deva of the earth to bear witness.

May those who see or hear of these efforts rejoice in this meritorious deed!

May all beings share in the merits gained culminating in the attainment of Nibbāna, the cessation of all sufferings.

May all people around the world live with the light of Dhamma, the Teachings of the Buddha.

Well Done! Well Done! Well Done!